

DESPRE NARAVURI RELE

Cu șchiopu-ntr-un loc șezi,
Te-nveți să schiopetezi.
Și
Cineva când locuiește
Cu magarul cel trândav,
Or pâr din el se lipește,
Or că vreun alt narav.
Și
Cu păcurarul când trăiești
Trebuie să te mânjești.
Și
Naravu-nrădăcinat
Nu poate fi vindecat.
Pentru că
Cine orce învață
Nu uită în viață.
Fiecare știe că
Buba cap nu face
Până nu să coace.
Și
Rana dacă se deschide,
Anevoie se închide.
Și de multe ori
Din zgâmbulița cea mică
Bubă mare să ardică.
Totdeauna
Foc după foc, rău după rău,

Dar însă
Toate tot după neam merg,
La tulpina lor alerg.
Din rădăcina cea rea
Odrăslește smicea rea.
Mulți zic:
Meserie are bună,
Însă ea nu schimbă firea,
Nici stârpește nărvirea.
Pentru că
Pomul lesne să-ndreptează,
De mic pân' să-ncovoiază.
Căci orce,
Când o dată să strâmbează,
Anevoie să-ndreptează.
Și
Firile când să-ncurcă
Anevoie se descurcă.
De aceea
Dă-i, să nu se nărăvească,
Nu-l lasă să se sfînțească.
Că,
Pământul până nu-l calcă,
Oale nu poate să-l facă
Și
Copilul nepedepsit
Rămâne neprocopsit.

POVESTEA VORBII

Povestesc că într-o vreme, dar nu să ştie-n ce ani,
Că-ntr-un oraş oarecare ar fi fost nişte golani,
Vagabonţi, crai, haimanale, ş-alt orcum vreţi să-i numiţi,
Oameni fără căpătăie, şarlatani neprocopsiţi;
Era de aceia carii părinţii că îi iubesc
Îi ţin tot pe lângă dânşii şi la pieptul mumii cresc,
Lăsindu-i într-a lor voie până se fac mari, ştregari,
Ş-ajung în cele din urmă desfrânaţilor stegari;
Că în loc să se apuce de negoţ sau meşteşug,
Ei p-alţi asemeni cu dânşii găsind fac prieteşug
Şi apuc prin mahalale împreună înhaitaţi,
Umblă, miroasă pe uliţi ca nişte învierşunaţi;
Orce zboară li să pare că îl vor putea mânca,
Întind felurite curse, în mână a-l apuca;
Răsipesc fără de milă părintescul lor rămas,
Dau, până numai în piele şi în cămaşă se las;
Apoi rămâind goi puşcă, ori măcar şi îmbrăcaţi,
Neavând ce să mai toace, după cum era-nvâţaţi,
Or se apuc de hoţie, or de înşelătorii,
Ş-în cele din urmă intră în ocne şi puşcării.

De astfel de caractere era ş-aceşti trei golani,
Marţafoi porniţi spre rele şi de faţă hoţomani,
A căroră istorie vrem aici s-o povestim,
Care, precum ni să pare, nu strică ca să o ştim,
Că vom vedea-n haine bune nişte oameni îmbrăcaţi
Umblând cu meşteşugire ş-înşelând lumea prin piaţ.
Într-o zi ei se adună ş-încep a se întreba
Cum şi ce fel să înşele acum iar pe cineva.
Aşa zise din ei unul: - Eu de peşte îngrijesc.
Al doilea zise iarăşi: - Şi eu untdelemn gălesc.
Iar al treilea răspunse: - Dacă este aşa dar,
Eu trebuie să iau pâine orcum de la vrun brutar.
- Dar pentru vin ce vom face? întreabă unul din ei.
- N-ai grije, - răspunse altul - îţi gălesc cât vrei să bei.
Deci plecând cel pentru pâine şi trei parale având,
Merge la brutar cu ele şi le dă-n mână-i zicând:
- Poftim aceste parale, datoria să-ţi plătesc,
Şi pentru că avui credit îţi prea foarte mulţămesc.
Întrebă brutarul: - Ce fel? dator când îmi rămaseşi?

- Nu știi, alaltăieri, - zise-o pâine când îmi dedeși
Ș-asupră-mi neavând parale detot să ți o plătesc,
Ț-am zis mâine sau poimâine cusurul ți-l împlinesc?
Brutarul se gândi-n sine: - Ce știi, poate i-oi fi dat,
Și precum se vede treabă nu țiu minte, am uitat;
Dar bravo! om drept, săracul, cu frica lui Dumnezeu!
O datorie uitată plăti fără să-i cer eu.

După ce dete parale acela, chip a-i plăti,
Și puțin încoaci-încolo după ce se învârti,
Veni la brutarul iarăși, se făcu a cumpăra,
Fără să aibă în pungă măcar o chioară para;
Zise către dânsul: -Frate! eu azi cu grabă plecând,
Am uitat pe masă punga, niște socoteli făcând,

Ci te rog iarăși fă bine și-îmi dă în credit trei pâini,
Și mâine de dimineață îți dau paralele-n mâini,
- Bucuros, - zise brutarul - mă-ncrez la un om cinstit,
Că văz ceea ce uitasem ai venit și mi-ai plătit.
Așa brutarul se-nșală c-uneltitul meșteșug,
Nu-i da prin gând c-o să-i joace un astfel de vicleșug.

Cel cu untdelemnul iară, un mare ulcior luând
Și pe gură un burete înlăuntru lui băgând,
Se duse la băcănie cu dânsul numaidecât
Și poruncește să-l umple cu untdelemn până-n gât;
După ce-l umple băcanul, el atunci cu grai semeț
Îl întrebă ca să-i spuie cum îl vinde, cu ce preț.
- Prețul - răspunse băcanul - chiar să știi și singur poți,
Trei lei îi este ocaua, precum îl vindem la toți.
- Trei lei? - acesta îi zise - toarnă-l înapoi, nu-l iau,
Cu așa preț niciodată n-am cumpărat, nici nu-ți dau;
Îți dau doi lei jumătate pe oca; de-l dai, să-mi spui.
- Nu poci mai jos, - îi răspunse - mai bine-napoi îl pui.
Și zicând aceasta-ndată l-a-ntors cu fundul în sus,
De necaz multe zicându-i înapoi în chiup l-a pus;
Atuncea înșelătorul luând ulciorul s-a-ntors
Și, spărgându-l, din burete destul untdelemn a stors.

Al treilea, ca și ceilalți, în pescărie mergând
Și la un loc un crap mare ca de opt oca văzând,
Porunci (ca un om mare) să-l atârne în cântar;
După ce-l cântări, zise: - Acum să faci bine dar
Să-mi dai un om să mi-l ducă acasă să-i și plătesc,
Fiindcă n-am bani la mine atâția câți trebuiesc.

Pescarul „bucuros” zise și îi dete un fecior,
Spuind câți lei să-i răspunză, cel gândit de negustor.

Luând peștele feciorul ș-abia ducându-l de greu,
Merge după el în curtea unuia arhieru
Și aci-ntr-un loc oprind-l, îi zise: - Stăi puțintel
Să mă duc să spui în casă câți bani să-ți dea pentru el.
Rămâind sluga afară, el intră l-arhieru
Și zise: - Venii, preasfinte, cu un biet frate al meu,
Să-ți faci pomană cu dânsul, vro molitfă să-i citești,
Că prea mult se bântuiește de supărări diavolești;
Alte răutăți nu face, nici nu dă cu bolovani,
Ci tot vorbește de pește și se ceartă, cere bani.
Îi zise arhierul: - Unde e? Adu-l aici,
Și sluga mea ca să-l ție să vie-n casă să-i zici.

Pescarul biet, ca tot prostul, în casă dacă intră,
De câteva vorbe groase ca să-i zică se păstră,
Ș-îndată: - Părinte! - zise - hai mai curând de-mi dați bani,
Că n-o să stau eu aicea să vă aștept zece ani!
Ț-a spus peștele cât face? Este tocma opt oca,
Mi-am rupt mâinele cu dânsul, dar era proaspăt, mișca.
Cuviosul om crezuse că-n adevăr e nebun
Și chemând doi înși îndată, iau cu sila, jos îl pun,
Cere-n grab un molitfelnic și începe a-i citi,
Iar pescarul striga tare peștele a i-l plăti;
Pe care, neascultându-l, îl ținură jos mereu,
Până-i citi o grămadă bătrânul arhieru;
Apoi afară scoțându-l, el iar bani cerând striga,
Iar slugile îi ziseră să tacă, că-l vor lega.
Atunci pescarul se-ntoarse la scaunul său, necăjit,
Și spuse că pentru plată o molitfă i-a citit.

Iar acel', amăgitorul, luând peștele porni
Și mergând cât mai în grabă cu ceilalți se întâlni,
Sfătuiră împreună cum și ce fel a-l găti
Și vreun meșteșug iarăși pentru vin a unelti.
Așa cu toții dodată la un cârciumar mergând
Îi deteră-n mână toate, învățându-l și zicând
Crapul să-l curețe bine, să-l cresteze frumușel,
Să-i puie piper și sare, ș-untdelemnul peste el,
Și cu o tavă să-l ducă să se frigă la coptor,
În loc de apă turnându-i pe dasupra vinișor,
Și că ei ceva prin piață până se vor învărti,
O să vie să mănânce, după ce să va găti.

După ce dar s-a fript crapul, câteșitrei s-au adunat
Și au șezut în odaie la un chef îndelungat:
Vin, rachiu, pelin băură până când n-au mai putut,
Și când voiră să plece, socoteală au cerut;
Stăpânul, dând socoteală unui băiat ce-l avea,
Îl trimise în odaie zicând atâți lei să dea.
Dând băiatul socoteală, ei pe loc s-au apucat
Și fieștecare mâna în buzunar au băgat,
Zicând cu toții-ntr-o gură: - Eu plătesc, ba eu plătesc!
Se fac că unul pe altul a se lăsa nu voiesc;
Sfădindu-se ei în astfel ca la un minut de ceas,
Dintr-înșii se sculă unul și zise cu mare glas:
- De vreme ce fiecare avem poftă să plătim,
Ce trebuie într-atâta să stăm și să ne sfădim?
Ci s-aruncăm sorți mai bine, și pe cine va cădea,
Atuncea toți să se tragă și numai unul să dea.
Răspunse altul: - Prea bine, bravo! așa vom urma,
Să legăm pe cârciumarul la ochi bine c-o basma,
Și din noi din trei pe care mână își va pune el,
Să numere banii-ndată și să plătească acel.
Și cu-nțele se-nvoiră, cum și făcura așa,
Când la ochi legat băiatul prin odaie se-nfășa,
A șters-o toți câte unul, pe ușă în grab ieșind,
L-a lăsat să dibuiască, încoaci-ncolo pășind;
Într-acestea iacă vine stăpânul său după el
Să vază ce zăbovește și nu vine nici un fel;
Iar băiatul, care parcă de mijă umbla jucând,
Puse mână-n grab pe dânsul: - Tu, tu să plătești! strigând.
Iar stăpânul său îi trase câteva și îl bătu,
Zicând: - Eu plății o dată ș-acum o să plătești tu.

*

L-această-nșelătorie celor trei li s-a-nfundat,
Că în mâna stăpânirii, prinzându-i, legați i-a dat;
Unde și de alte multe, cercetând a dovedit
Și prin judecată dreaptă la ocnă i-a osândit.

*

Ce nu ar face crăimea de n-ar fi stăpânitori!
De n-ar fi temnițe, ocne și n-ar fi pedepsitori!
De aceea totdeauna trebuie să mulțămim
Stăpânirii cei înalte, cării supuși ne numim:
Căci prin marea sa-ngrijire privighează pentru noi,
Ne apără, ne ferește, ca și păstorul pe oi,
Care-și îngrădește turma cu câini vioi ș-învățați,
Ziua, noaptea s-o păzească de lupii înverșunați.